

Met deze nieuwsbrief wil het Bureau Discriminatiezaken (BD) alle onderwijsinstellingen in de Zaanstreek en Waterland informeren over projecten, gastlessen en ontwikkelingen op het gebied van discriminatiebestrijding. Deze nieuwsbrief wordt u 1x per jaar toegezonden.

Het BD heeft ruime ervaring met het ontwikkelen van projecten en het verzorgen van gastlessen voor het onderwijs. Onze onderwijsconsulenten worden regelmatig bijgeschoold om nieuwe gastlessen en projecten te kunnen verzorgen.

Wanneer uw onderwijsinstelling zelf een project heeft ontwikkeld op het gebied van discriminatie en vooroordelen horen wij dat ook graag!

Jongeren democratischer door bezoek aan het Fort van de Democratie

In het voorjaar van 2011 werd een onderzoek gedaan onder jongeren in het Fort van de Democratie (museum van de stichting Vredeseducatie). Dit zijn enkele conclusies van de programmagroep Sociale Psychologie van de Universiteit van Amsterdam:

- Jongeren hebben minder radicale opvattingen na bezoek Fort van de Democratie.
- Jongeren discrimineren minder na bezoek aan Fort van de Democratie.
- Waardering voor moslims zit in een stijgende lijn.
- De-radicalisering hangt samen met meer waardering voor minderheidsgroepen.

Een samenvatting van het onderzoeksresultaat vindt u op www.fortvandedemocratie.nl

Tolerantietest Fort van de Democratie genomineerd voor Europese Award

De interactieve website www.tolerantietest.eu is genomineerd voor de "Erasmus Euro Media Award 2011". De vijftalige tolerantietest (Nederlands, Engels, Portugees, Spaans en Bulgaars) is bedoeld om samen met jongeren de grenzen van tolerantie te onderzoeken in het perspectief van de Europese fundamentele rechten. De Tolerantietest is een initiatief van het Fort van de Democratie in Utrecht, een project van de Stichting Vredeseducatie. De Euro Media Awards werden op 14 oktober in Wenen uitgereikt.

Deelnemers aan de Summerschool Peace Education van de Universiteit Utrecht (uit 16 verschillende landen) waren een middag te gast in het Fort van de Democratie.

Lesmateriaal over individueel- en groepsgedrag bij jongeren

Het Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland heeft in opdracht van de gemeente Zaanstad lesmateriaal gemaakt over het gedrag van jongeren. Het doel van de lessen is om de leerlingen bewust te maken van voor anderen hinderlijk gedrag, door middel van lessen over individueel en groepsgedrag.

De aanleiding voor het aanbieden van het lesmateriaal is een reeks van incidenten in Saendelft die zorgen baart, omdat ze etnische spanningen tot gevolg hebben. Een citaat van Bart Rijke (senior beleidsadviseur jeugd bij de gemeente Zaanstad) hierover: "Professionals die met jongeren werken in Saendelft merken op dat veel gebeurtenissen in Saendelft teruggevoerd worden op etnische afkomst. Een jongen die op school wordt aangesproken op zijn gedrag, betreft dat op zijn afkomst. In reacties op elkaar reageert men vaak overgevoelig, een tegenreactie op grond van vooroordelen. Er zijn verschillen in leefstijlen tussen bewoners die gekocht hebben en huurders. De verschillen worden louter toegeschreven aan etnische afkomst en niet aan sociale klasse. Veel inwoners zijn niet gewend om in een etnisch gemengde wijk te wonen. Een professional omschrijft dat als onbekend maakt onbemind."

Het lesmateriaal van het Bureau Discriminatiezaken bestaat uit vier werkvormen met klassikale nabespreking:

1. Een klassikaal spel over identiteit en groepsdruk.
2. Individuele opdracht over het bepalen waar de eigen grens ligt in situaties die herkenbaar zijn.
3. Groepsopdracht waarbij leerlingen nadenken over concrete situaties.
4. Groepsopdracht waarin de volgende vragen aan bod komen: Welke afspraken kun je maken zodat iedereen zich daar in kan vinden? Wat moet er gebeuren op het moment dat leerlingen zich daar niet aan houden?

U kunt deze lessen inzetten voor bijvoorbeeld een projectweek met de naam : Dat dóe je toch niet?

Na afloop van de lessen kunt u een enquête bij uw leerlingen afnemen om inzicht te krijgen in het effect van de projectweek.

Wij nodigen u uit om schoolbreed gebruik te maken van onze expertise op het gebied van uitsluiting en vooroordelen en de lessen een plek te geven binnen uw bestaande lesaanbod.

Als u het lesmateriaal digitaal wilt ontvangen kunt u een mail sturen naar a.bruitzman@bdzaanstreek.nl

Bureau Discriminatiezaken
Zaanstreek • Waterland

voorlichting & onderwijs

Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland wil graag meewerken aan het uitvoeren van preventiewerk op uw school (basis- en voortgezet onderwijs) d.m.v.:

- Eén of meerdere gastlessen voor klassen, leerkrachten en ouders
- Voorlichting en advies
- Informatie over én het aanbieden van lespakketten of documentatiemateriaal voor werkstukken of scripties
- Begeleiding bij het project [ÉÉN] (voor primair- en voortgezet onderwijs)
- Projecten

Het doel van onze voorlichtingen en gastlessen:

- Bespreekbaar stellen van de onderwerpen racisme, discriminatie en vooroordelen
- Preventief werken aan het bestrijden van discriminatie
- Bevorderen van een klimaat van respect in de klas

Meer informatie? Bel 075 - 612 56 96 of mail naar a.bruitzman@bdzaanstreek.nl

Docententraining met acteur

Surveilleren: nut en noodzaak

In samenwerking met Bureau Discriminatiezaken Kennemerland kunnen wij u de volgende training aanbieden: **Docententraining met acteur, Surveilleren: Nut & Noodzaak - Tips & Trucs**

Veiligheid is noodzakelijk voor het primaire proces van een school: kennisoverdracht. Als je je onveilig voelt, kunnen je hersenen bitter weinig kennis opnemen. Goede surveillance gaat veel verder dan een schone school. Goede surveillance zorgt voor veiligheid en een goed klimaat waardoor leerlingen kunnen leren en presteren.

Tips & Trucs

Deze docententraining is praktisch. De meeste docenten surveilleren zo'n twee keer per week. Wat werkt wel en wat niet en waarom? De deelnemer gaat dat met de trainingsacteur ervaren. Deze acteur geeft feedback waardoor tips & trucs naar voren komen. Teambuildend is de training ook. Soms blijkt je collega het verrassend anders te doen dan jij zou hebben gedaan én blijkt ook dat dat verbluffend effectief kan zijn.

Weg met de weerstand

Tenslotte moeten de deelnemers voor zichzelf uitzoeken waar hun eigen – grote of kleine – weerstand met betrek-

king tot surveilleren zit. Is het een onbewuste angst voor een groepje vierdeklassers of baal je dat je de taart in de kantine mist? Voel je je ongemakkelijk in je eentje of vind je de herrie vermoeiend? Vervolgens moet de deelnemer een aanpak verzinnen om zijn of haar weerstand aan te pakken zodat surveilleren minder een last wordt en wellicht zelfs een lust.

Trainingsopzet per team

- Vooroverleg / afstemming met de school.
- Training I: 1 uur, aansluitend aan vergadering.
- Training II: 2 uur, met acteur.
- Dag na training: email aan deelnemers, vraag om feedback en uitleg over de surveillance-opdracht.
- Drie weken na training: email aan deelnemers oproep tot verslag van surveillance-opdracht.
- Evaluatie/afronding met de school/teamleider, afgifte deelnemerscertificaten en posters.

Kosten

Het maximaal aantal deelnemers per team is 16 personen. De kosten van de totale training, inclusief de trainingsacteur is 1000.

Het Bureau Discriminatiezaken

Zaanstreek/Waterland geeft u dit jaar de mogelijkheid zelf te kiezen welke discriminatiegronden u aan de orde wilt stellen in uw klas. U kunt door middel van de cijfers 1 t/m 6 aangeven welke lesonderdelen u wilt. Ieder lesonderdeel duurt 30 minuten. Zo stelt u ook uw eigen lesduur samen. U kunt de lesonderdelen op de volgende pagina bekijken.

U kunt ook kiezen voor een les van 1,5 uur over vooroordelen, normen en waarden: de Vooroordelenkoffer (z.o.z)

Gastlessen 2011-2012

1 Over handicap en chronische ziekte

'Heb-jij-respect-voor-mensen-die-anders-zijn-dan-jij?'

Door middel van het beluisteren van eigen ervaringen en het maken van een test krijgen de leerlingen informatie over deze discriminatiegrond en wordt ook hun inlevingsvermogen aangesproken.

Tijdsduur: 30 minuten. Benodigdheden: mogelijkheid tot het laten zien PowerPoint presentatie (USB-aansluiting)
Pen en papier voor iedere leerling

2 Over geloof: 'Wat-geloof-jij?'

Niet alle kinderen zullen – van huis uit – een godsdienst van dichtbij kennen. Dat hoeft geen bezwaar te zijn, wanneer zij maar mogen vertellen welke waarden bij hen thuis belangrijk zijn. Het is heel goed mogelijk om medemenselijkheid, solidariteit, tolerantie en respect te belijden en uit te dragen zónder godsdienstig te zijn.

Tijdsduur: 30 minuten. Benodigdheden: pennen en identiteitscirkels

3 Over ras: 'Wit-over-zwart-over-wit'

De kinderen bezoeken in tweetallen op internet een tentoonstelling over racisme in de Nederlandse geschiedenis. Ze gaan op zoek naar de antwoorden van een aantal vragen.

Tijdsduur: 30 minuten. Benodigdheden: pen, papier en vragenlijst, computers met internetaansluiting

4 Over sekse, seksuele intimidatie en groepsdruk

'Op-een-feestje...'

In groepjes wordt één situatie vijf keer op een net iets andere manier bekeken. Hoe zit dat met groepsdruk? Waar ligt de grens?

Tijdsduur: 30 minuten. Benodigdheden: vijf cases

5 Over seksuele geaardheid: 'Ik-vind...'

De leerlingen worden geconfronteerd met enkele stellingen inzake holebi's (dit is de afkorting voor homo's, lesbiennes en bi-seksuelen). Er is geen goed of slecht. Je mag je eigen mening hebben. Welke stereotyperingen zijn er zoal?

Tijdsduur: 15 minuten Benodigdheden: stellingen
'Alle-mensen-woorden-vrij-en-gelijk-in-waardigheid-en-rechten-geboren'

De leerlingen gaan een tekst die ze krijgen ontcijferen. Daarna staan we even stil bij de inhoud van de tekst. Zodat de leerlingen beseffen dat het belangrijk is om niemand

te discrimineren. Iedereen kan immers zelf slachtoffer van discriminatie worden.

Tijdsduur: 15 minuten. Benodigdheden: pennen, tekst

6 Over ongelijke rechten voor mannen en vrouwen

'Vrouwen-zijn-nog-steeds-onderhevig-aan-discriminatie'

Tijdens een balspel ervaren de kinderen hoe het voelt om de mindere te zijn in verschillende situaties. Dit spel symboliseert de onrechtvaardige behandeling van de vrouw.

Tijdsduur: 15 minuten Benodigdheden: ballen, fluitje, gymzaal of buitenruimte.

'Alle-mensen-woorden-vrij-en-gelijk-in-waardigheid-en-rechten-geboren'

De leerlingen gaan een tekst die ze krijgen ontcijferen. Daarna staan we even stil bij de inhoud van de tekst. Zodat de leerlingen beseffen dat het belangrijk is om niemand te discrimineren. Iedereen kan immers zelf slachtoffer van discriminatie worden.

Tijdsduur: 15 minuten. Benodigdheden: pennen, tekst.

Over vooroordelen, normen en waarden:

'De Vooroordelenkoffer'

Een interactieve tafeltentoonstelling over vooroordelen, vrijheid en diversiteit.

We worden niet met vooroordelen geboren. We hebben ze geleerd en het plezierige daarvan is dat we ze ook weer kunnen afleren.

Tijdsduur: 1,5 uur. Benodigdheden: ruimte om de tafeltentoonstelling uit te zetten; 1 kopie-ticket per leerling (te kopiëren door de school); 1 pen per leerling